

Cetățenia europeană, libera circulație a persoanelor și a forței de muncă

Cetățenia europeană a fost introdusă de Tratatul asupra UE (1993); ea derivă din și include drepturile implicate de libera circulație a forței de muncă.

Cetățean european = o persoană care are naționalitatea unuia dintre statele membre ale UE. Cetățenia UE nu înlocuiește cetățenia națională, ci o completează conferind **anumite drepturi** cetățeanului **pe teritoriul SM în care locuiește** la un moment dat:

- dreptul de liberă circulație pe teritoriul UE (în baza unui act valid de identitate)
- dreptul de ședere pe teritoriul altui SM
  - o fără alte formalități până la 3 luni
  - o în baza unui certificat de înregistrare, obținut după verificarea îndeplinirii anumitor condiții, pentru perioade cuprinse între 3 luni și 5 ani (nu mai există permise de ședere întrucât dreptul de ședere este un drept conferit direct și nu de către SM respectiv)
- dreptul de stabilire pe teritoriul altui SM după o ședere legală de minim 5 ani
- dreptul de a-și căuta un loc de muncă și de a munci într-un alt SM
- dreptul de studii într-un alt SM

la care se adaugă:

- dreptul de a alege și de a fi ales pentru Parlamentul European și în cadrul alegerilor locale în SM în care locuiești
- dreptul la protecție consulară într-un stat terț din partea autorităților diplomatice ale unui alt SM
- dreptul de petiționare în fața Parlamentului European și a Ombudsman-ului European pentru cazurile de administrare defectuoasă din partea instituțiilor și organismelor comunitare

și, în baza amendamentelor introduse prin Tratatul de la Amsterdam (1999):

- dreptul de a se adresa instituțiilor europene și a primi răspuns într-o limbă oficială a UE
- dreptul de acces la documentele instituțiilor europene în anumite condiții
- dreptul de nediscriminare între cetățenii Uniunii
- dreptul de acces egal la funcția publică comunitară.

Dreptul de liberă circulație a cetățenilor UE nu poate fi interzis decât pe motive de securitate și de sănătate publică, iar interzicerea trebuie temeinic justificată.

Similar, expulzarea unui cetățean UE dintr-un SM se poate face numai pe motive de securitate și de sănătate publică și trebuie temeinic justificată.

Libera circulație a forței de muncă (a lucrătorilor) a fost introdusă prin Tratatul asupra CEE (1958), fiind una dintre cele 4 libertăți fundamentale în cadrul Pieței Interne.

Lucrător = persoana, cetățean al unui stat membru (SM), care: exercită o activitate reală și efectivă sub conducerea cuiva și pentru care primește remunerație. Astfel, **nu sunt încadrate ca lucrători** următoarele categorii: **persoanele care lucrează independent, studenții, pensionarii și persoanele inactive.**

Libera circulație a forței de muncă implică o serie de **drepturi pentru orice lucrător**, cetățean al unui SM:

- dreptul de a-și căuta un loc de muncă într-un alt SM,
- dreptul de a munci într-un alt SM (în baza unui permis de muncă în cazul țărilor în care se impun restricții temporare)
- dreptul de ședere (locuire, rezidență temporară) în acel stat
- dreptul de stabilire (a rămâne definitiv, rezidență permanentă) în acel stat
- dreptul la tratament egal privind accesul la un loc de muncă, condițiile de muncă și alte avantaje legate de integrare în SM gazdă.

Un stat membru are **dreptul excepțional de a limita accesul la un loc de muncă în sectorul public** pentru cetățenii altui SM pe motive de politică, securitate sau sănătate publică.

Posturile publice pentru care se acceptă astfel de limitări sunt legate de exercitarea puterilor autorităților publice sau apărarea intereselor generale ale statului (servicii diplomatice, forțe armate, poliție și forțe de securitate, autorități judiciare și fiscale). **Posturile administrative și de suport tehnic nu pot fi rezervate numai naționalilor unui SM.**

Restricțiile temporare de acces pe piața muncii pentru cetățenii celor 10 SM ce au aderat la UE în 2004 vor fi ridicate definitiv la 30 Aprilie 2011. Restricțiile temporare de acces pe piața muncii pentru cetățenii români și bulgari vor fi ridicate definitiv la 1 ianuarie 2014.

În acest moment, **accesul lucrătorilor români pe piața muncii este restricționat în 10 din state membre UE:** Austria, Belgia, Franța, Germania, Irlanda, Luxemburg, Malta, Marea Britanie, Olanda și Spania. Există însă acorduri bilaterale încheiate cu o parte din acestea (ex. Franța, Germania și Spania).

Mai multe detalii:

Your Europe - <http://ec.europa.eu/youreurope/index.htm> (2 secțiuni distincte: „Cetățeni” și „Afaceri”)

Europe Direct - http://europa.eu/europedirect/index_ro.htm

EURES (mobilitatea forței de muncă) - <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=ro> (4 secțiuni principale: „Solicitanți de loc de muncă”, „Angajatori”, „Condiții de muncă și viață”, „Studiu”)

Mobilitatea forței de muncă - <http://www.mmuncii.ro/ro/domenii/mobilitatea-fortei-de-munca-276-view.html>

Erasmus (mobilitatea studenților) - <http://www.studenterasmus.eu/>

EUROPass (potofoliu pentru mobilitate, competențe și calificări) - <http://www.europass-ro.ro>

EURAXESS (mobilitatea cercetătorilor) - <http://ec.europa.eu/euraxess/>

CNRED (Centrul Național de recunoaștere și Echivalare a Diplomelor) - <http://www.cnred.edu.ro>

Sursa: Suport de curs „Prin Europa, în căutarea unui loc de muncă”
Mihaela Dumitrescu, 2011